

Wymagania na oceny do historii dla kl. 7

P – poziom podstawowy

PP – poziom ponadpodstawowy

Ocena dopuszczająca P Uczeń:	Ocena dostateczna P Uczeń:	Ocena dobra PP Uczeń:	Ocena bardzo dobra PP Uczeń:	Ocena celująca PP Uczeń:
<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>restauracja, legitymizm, równowaga europejska</i>; – zna daty obrad kongresu wiedeńskiego; – wymienia najważniejsze postanowienia na kongresu wiedeńskiego. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: abdykacja, Święte Przymierze; – wymienia ważniejszych uczestników kongresu – omawia decyzje kongresu dotyczące ziem polskich; -wymienia państwa należące do Świętego Przymierza. 	<ul style="list-style-type: none"> – podaje przyczyny zwołania kongresu wiedeńskiego – wyjaśnia znaczenie terminu Związek Niemiecki – omawia i wskazuje na mapie zmiany terytorialne w Europie po kongresie wiedeńskim. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu „sto dni”; – omawia przebieg „stu dni” Napoleona; – omawia działalność Świętego Przymierza. 	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia zasady, w oparciu o które stworzono ład wiedeński; – ocenia działalność Świętego Przymierza.
<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>rewolucja przemysłowa, maszyna parowa, manufaktura</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: industrializacja, urbanizacja, kapitalizm; - wymienia wynalazki ich zastosowania - omawia zmiany w strukturach społecznych i warunkach życia. 	<ul style="list-style-type: none"> – zna zasady kapitalizmu; – wskazuje na mapie państwa, na których terenie rozwinęły się w XIX w. najważniejsze zagłębia przemysłowe Europy; 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: cywilizacja przemysłowa, metropolia; – wymienia gospodarcze i społeczne skutki industrializacji; – wyjaśnia znaczenie wynaleźenia elektryczności dla rozwoju przemysłu i komunikacji. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia okoliczności narodzin przemysłu w XIX w.; – ocenia gospodarcze i społeczne skutki rozwoju przemysłu w XIX w.
<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>ideologia, proletariat, strajk, fabrykanci</i>; – wymienia ideologie społeczno- polityczne w XIX wieku. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>liberalizm, konserwatyzm, socjalizm, komunizm, związek zawodowy</i>; – charakteryzuje założenia liberalizmu, konserwatyzmu, 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje warunki pracy dzieci w XIX wiecznych fabrykach; – wyjaśnia okoliczności narodzin liberalizmu, konserwatyzmu i ruchu robotniczego. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: wolna konkurencja, liberalizm ekonomiczny, <i>manifest komunistyczny</i>; – wyjaśnia różnice między socjalistami i komunistami; 	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia wpływ nowych ideologii na życie społeczne i polityczne w pierwszej połowie XIX w.

	socjalizmu i komunizmu.		– wyjaśnia rolę związków zawodowych w rozwoju ruchu robotniczego.	
– wyjaśnia znaczenie terminu <i>uwłaszczenie</i> ; – wymienia ustalenia kongresu wiedeńskiego w sprawie ziem polskich.	– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>autonomia, Galicja, unia personalna</i> ; – charakteryzuje ustrój Królestwa Polskiego; – wymienia organy władzy określone w konstytucji Królestwa Polskiego; - wskazuje na mapie Królestwo Polskie, Wielkie Księstwo Poznańskie, Rzeczpospolitą Krakowską i Galicję – wymienia ośrodki przemysłowe w Królestwie Polskim;	– wyjaśnia znaczenie terminów: namiestnik, protektorat; - charakteryzuje ustrój Królestwa Polskiego, Wielkiego Księstwa Rzeczypospolitej Krakowskiej; – charakteryzuje rozwój gospodarczy zaboru pruskiego i zaboru austriackiego oraz Królestwa Polskiego; – omawia proces uwłaszczania chłopów w zaborze pruskim i austriackim.	– wskazuje na mapie najważniejsze okręgi przemysłowe w Królestwie Polskim; – porównuje sytuację gospodarczą ziem polskich pod zaborami.	– ocenia skutki reformy uwłaszczeniowej w zaborze pruskim; – ocenia rozwój gospodarczy Królestwa Polskiego; – wymienia wady i zalety ustroju Królestwa Polskiego.
– wyjaśnia znaczenie terminu noc listopadowa; – wie kiedy wybuchło i kiedy upadło powstanie	– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>cenzura, kaliszanie, konspiracja, dyktator</i> ; - opisuje charakter działań powstańczych – wymienia miejsca najważniejszych bitew powstania listopadowego; - wymienia dowódców powstania	– wymienia przyczyny powstania listopadowego. – omawia przyczyny klęski powstania listopadowego. -wymienia dowódców powstania – wskazuje na mapie miejsca najważniejszych bitew powstania listopadowego; – opisuje przebieg nocy listopadowej	– opisuje przebieg wojny polsko-rosyjskiej; – omawia okoliczności powstania opozycji legalnej i cele jej działalności; – omawia przebieg walk powstańczych poza Królestwem Polskim. - omawia różne postawy polskich polityków wobec powstania i kwestii	– ocenia stosunek władz carskich do opozycji legalnej i nielegalnej; – ocenia, czy powstanie listopadowe miało szanse powodzenia.

			uwłaszczenia chłopów	
<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>rusyfikacja, Wielka Emigracja</i>; – wymienia twórców kultury polskiej na emigracji; – wymienia główne kraje, do których emigrowali Polacy po upadku powstania listopadowego. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>zsyłka, represja</i>; – wymienia formy działalności Polaków na emigracji; – omawia przykłady polityki władz rosyjskich wobec Królestwa Polskiego. – wymienia przyczyny Wielkiej Emigracji. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>Statut organiczny, kontrybucja</i>; - wymienia obozy polityczne na emigracji; - charakteryzuje znaczenie Wielkiej Emigracji. 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia represje popowstaniowe w zaborze pruskim. 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje działalność kulturalną Polaków na emigracji; – ocenia politykę władz zaborczych wobec Polaków po upadku powstania listopadowego.
<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu romantyzm; – wymienia wybitnych Polaków działających na emigracji – wymienia poglądy romantyków. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu: <i>racjonalizm, mesjanizm</i>; – wymienia wybitnych działaczy na emigracji – wymienia przykłady dzieł polskich romantyków; – wymienia przykłady szkół działających w Królestwie Polskim. 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje warunki, w jakich ukształtował się polski romantyzm; – wyjaśnia, na czym polegał konflikt romantyków z klasykami. 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia sytuację kultury polskiej po utracie niepodległości. 	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia wpływ romantyzmu na niepodległościowe postawy Polaków.
<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>secesja, Północ, Południe, dyskryminacja</i>; – wie, kiedy doszło do wojny secesyjnej wojny secesyjnej. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>wojna secesyjna, Konfederacja, Unia</i>; – charakteryzuje sytuację gospodarczą, społeczną i polityczną Północy i Południa; – wymienia przyczyny wojny 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>taktyka spalonej ziemi, abolicjonizm, demokraci, republikanie</i>; - zna wybitnych dowódców wojny secesyjnej – opisuje przebieg wojny secesyjnej; 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie etapy rozwoju terytorialnego Stanów Zjednoczonych w XIX w.; – porównuje sytuację gospodarczą, społeczną i polityczną Północy i Południa. 	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia znaczenie zniesienia niewolnictwa w Stanach Zjednoczonych.

	<p>secesyjnej</p> <p>– wymienia skutki wojny secesyjnej.</p>	<p>– dzieli skutki wojny secesyjnej na: społeczne, polityczne i gospodarcze.</p>		
<p>– wie, kiedy nastąpiło zjednoczenie Włoch i Niemiec.</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminu <i>wyprawa „tysiąca czerwonych koszul”</i></p> <p>– wyjaśnia, jaką rolę w jednoczeniu Włoch odegrał Giuseppe Garibaldi;</p> <p>– wyjaśnia, jaką rolę w jednoczeniu Niemiec odegrał Otto von Bismarck.</p>	<p>– wymienia skutki zjednoczenia Włoch i Niemiec</p> <p>– opisuje przebieg procesu jednoczenia Niemiec;</p> <p>– wyjaśnia, dlaczego Piemont stał się ośrodkiem jednoczenia Włoch.</p>	<p>– wskazuje na mapie etapy jednoczenia Włoch i Niemiec.</p>	<p>– ocenia metody stosowane przez Ottona Bismarcka i Giuseppe Garibaldiego w procesie jednoczenia swoich państw.</p>
<p>– wyjaśnia znaczenie terminu <i>kolonializm, metropolia</i>;</p> <p>– wymienia państwa, które uczestniczyły w kolonizacji Afryki i Azji.</p>	<p>– wskazuje państwa, które posiadały najwięcej kolonii;</p> <p>– wymienia przyczyny i skutki ekspansji kolonialnej.</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>ekspansja, eksterminacja, Kompania Wschodnioindyjska</i>;</p> <p>– wskazuje na mapie tereny świata, które podlegały kolonizacji pod koniec XIX w.;</p> <p>– wymienia przyczyny konfliktów kolonialnych;</p> <p>– wymienia skutki ekspansji kolonialnej dla państw europejskich i mieszkańców terenów podbitych.</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>powstanie sipajów, wojny opiumowe, wojny burskie, powstanie bokserów</i>;</p> <p>– porównuje proces kolonizacji Afryki i Azji.</p>	<p>– ocenia politykę mocarstw kolonialnych wobec podbitych ludów i państw.</p>
<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>system republikański, monarchia parlamentarna, demokratyzacja</i>;</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>socjaldemokracja, chrześcijańska demokracja (chadecja), emancypancki, sufrażystki</i>;</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>nacjonalizm, szowinizm</i>;</p> <p>– wymienia założenia programowe socjalistów;</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>solidaryzm społeczny, społeczeństwo industrialne, Międzynarodówka</i>,</p>	<p>– porównuje systemy ustrojowe w XIX–wiecznej Europie.</p>

<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, na czym polegał proces demokratyzacji; – wymienia nowe ruchy polityczne w Europie drugiej połowie XIX w. 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia postulaty emancypantek i sufrażystek. 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje założenia programowe chrześcijańskiej demokracji; – wymienia cele i metody działania anarchistów; – omawia różnice między zwolennikami socjaldemokracji a komunistami; – wyjaśnia, jakie okoliczności wpłynęły na narodziny ruchu emancypacji kobiet. 	<p><i>encyklika;</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – omawia encyklikę <i>Rerum novarum</i> ; – omawia wpływ ideologii nacjonalizmu na kształtowanie się różnych postaw wobec narodu i mniejszości narodowych. 	
<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>teoria ewolucji, kultura masowa</i>; - wymienia wybitnych przedstawicieli nauki; – wymienia odkrycia naukowe, przełomu XIX i XX wieku. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu <i>pasteryzacja</i> – przedstawia założenia teorii ewolucji; – wskazuje wynalazki, które miały wpływ na życie codzienne; – wymienia wynalazki, które miały wpływ na rozwój medycyny i higieny; – cechy charakterystyczne kultury masowej; – wymienia nowe kierunki w sztuce i architekturze. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>secesja, realizm, impresjonizm, naturalizm, kubizm</i>; – charakteryzuje rozwój komunikacji i transportu; – charakteryzuje nowe kierunki w sztuce i architekturze; – wyjaśnia, czym charakteryzowało się malarstwo impresjonistów; – wyjaśnia, w jaki sposób wynalazki zmieniły życie codzienne w XIX w.; – wyjaśnia okoliczności upowszechnienia sportu w drugiej połowie XIX w. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu: <i>historyzm, symbolizm, futuryzm, ekspresjonizm</i>; – zna datę pierwszych igrzysk olimpijskich; – wyjaśnia, jakie czynniki miały wpływ na spadek liczby zachorowań i śmiertelności w XIX w. 	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia znaczenie rozpowszechnienia nowych środków transportu; – ocenia znaczenie budowy Kanału Sueskiego i Kanału Panamskiego dla rozwoju komunikacji; – wyjaśnia, w jaki sposób podglądy pozytywistów wpłynęły na literaturę i sztukę przełomu XIX i XX w.

<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>praca organiczna, branka, dyktator</i>; – wie kiedy wybuchło powstanie styczniowe; – wyjaśnia kim był Romuald Traugutt;</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: „Czerwon”, „Biali”, <i>wojna partyzancka, ukaz</i>; zna postać Aleksandra Wielopolskiego i wymienia jego reformy; – przedstawia programy polityczne „białych” i „czerwonych”; – wskaże na mapie miejsca walk powstańczych; – wskazuje przyczyny upadku powstania styczniowego.</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminu <i>odwilż (wiosna) posewastopolska</i>; – zna datę ogłoszenia manifestu Tymczasowego Rządu Narodowego; – wskazuje różnicę w stosunku do powstania zbrojnego między „Czerwonymi” i „Białymi”; – wyjaśnia, jaką rolę w upadku powstania odegrała kwestia chłopska.</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminu „<i>rewolucja moralna</i>”; – wyjaśnia, jaką rolę pełniły manifestacje patriotyczne w przededniu wybuchu powstania; – porównuje programy polityczne „Czerwonych” i „Białych”.</p>	<p>– ocenia politykę Aleksandra Wielopolskiego; – ocenia postawy dyktatorów powstania styczniowego.</p>
<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>rusyfikacja, germanizacja</i>; – zna nazwisko chłopca, który stał się symbolem antypolskiej polityki władz pruskich; – wymienia bezpośrednie represje wobec uczestników powstania styczniowego; – charakteryzuje politykę germanizacji.</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>trójlojalizm, Kraj Przywiślański, autonomia, strajk szkolny, rugi pruskie</i>; – wie, kiedy doszło do protestu dzieci we Wrześni; – wymienia postawy Polaków wobec rusyfikacji i germanizacji; – podaje przykłady rusyfikacji i germanizacji ziem zabranych; – wymienia instytucje autonomiczne w Galicji.</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>kibitka, tajne komplety, Komisja Kolonizacyjna, Hakata</i>; – omawia walkę władz carskich z polskim Kościołem; – omawia postawę Polaków wobec rusyfikacji i germanizacji;</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>Uniwersytet Latający, Towarzystwo Czytelni Oświatowych, nowela osadnicza, ustawa kagańcowa</i>; – wyjaśnia okoliczności nadania Galicji autonomii przez władze austriackie.</p>	<p>– ocenia politykę caratu wobec ludności polskiej na ziemiach zabranych; – ocenia postawy Polaków w Królestwie Polskim wobec rusyfikacji i germanizacji; – ocenia znaczenie autonomii galicyjskiej dla rozwoju polskiego życia narodowego.</p>
<p>– wyjaśnia znaczenie terminu: <i>emigracja zarobkowa, robotnicy</i>; – wymienia grupy społeczne, które wykształciły się</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>burżuazja, inteligencja, ziemiaństwo</i>; – wymienia przykłady przedsiębiorczości Polaków</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>asymilacja, spółdzielnie oszczędnościowo-pożyczkowe</i>;</p>	<p>– porównuje rozwój gospodarczy ziem polskich trzech zaborów; – opisuje przykłady przedsiębiorczości</p>	<p>– ocenia postawy Polaków wobec różnych problemów związanych z rozwojem</p>

w społeczeństwie polskim w XIX w.	w zaborze pruskim i wymienia jej przykłady; – charakteryzuje rozwój gospodarczy Galicji; – omawia przykłady przemian cywilizacyjnych na ziemiach polskich w XIX w.	– omawia rozwój i rolnictwa w zaborze rosyjskim; – charakteryzuje przemiany społeczne na ziemiach polskich.	w zaborze rosyjskim, pruskim i austriackim.	gospodarczym ziem polskich pod zaborami.
– zna datę rewolucji 1905 - 1907 – rozwinie skrót: PPS, endecja - wymienia główne nurty polityczne na ziemiach polskich; - wymienia orientacje, które ukształtowały się na ziemiach polskich i ich przywódców.	– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>orientacja prorosyjska, orientacja proaustriacka, krwawa niedziela, solidaryzm narodowy</i> ; – wymienia najważniejsze partie polityczne na ziemiach polskich; – wymienia przyczyny i przebieg rewolucji 1905–1907 w Rosji i Królestwie Polskim; – wymienia polskie organizacje niepodległościowe działające pod zaborami.	– wyjaśnia znaczenie terminu <i>endecja</i> ; – wymienia założenia programowe SDKPiL i PPS; - omawia poglądy najważniejszych przywódców partii politycznych szczególnie w kwestii dążeń niepodległościowych; – wyjaśnia okoliczności ukształtowania się orientacji politycznych Polaków na początku XX w.	– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>Duma Państwowa, Macierz Szkolna</i> ; – omawia okoliczności narodzin ruchu robotniczego na ziemiach polskich; – wyjaśnia, dlaczego polski ruch ludowy powstał i rozwinął się w Galicji; – porównuje założenia programowe PPS i SDKPiL; – porównuje założenia programowe orientacji niepodległościowych do wybuchu I wojny światowej.	– wyjaśnia, jaki wpływ miała działalność partii politycznych na postawy Polaków pod zaborami;
– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>pozytywizm, praca organiczna</i> ; – wymienia wybitnych twórców kultury; – podaje przykłady literatury i malarstwa tworzonego ku	– wyjaśnia znaczenie terminu <i>modernizm</i> ; – wyjaśnia, dlaczego Galicja stała się centrum polskiej nauki i kultury; – charakteryzuje kulturę Młodej Polski;	– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>literatura postyczniowa, skauting</i> ; – wyjaśnia wpływ poglądów pozytywistycznych na rozwój literatury; – wyjaśnia, jaką rolę miało	– wyjaśnia, jaki wpływ na przemiany światopoglądowe miała klęska powstania styczniowego; – charakteryzuje sztukę polską przełomu XIX i XX w.	– ocenia skuteczność tworzenia literatury i malarstwa ku pokrzepieniu serc.

<p>pokrzepieniu serc.</p>	<p>– wymienia cechy kultury masowej; na ziemiach polskich przełomu XIX i XX w.</p>	<p>popularyzowanie historii wśród Polaków pod zaborami.</p>		
<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>trójprzymierze/państwa centralne</i>, <i>trójporozumienie/ententa</i>; – wskazuje na mapie państwa należące do trójprzymierza i trójporozumienia.</p>	<p>– wie kiedy powstało trójprzymierze i trójporozumienie; – wymienia przyczyny narastania konfliktów między europejskimi mocarstwami; – podaje przykłady rywalizacji mocarstw na morzach i oceanach; – wskazuje cele trójprzymierza i trójporozumienia; – wyjaśnia, na czym polegał wyścig zbrojeń.</p>	<p>– wyjaśnia, jaki wpływ na ład światowy miało powstanie nowych mocarstw w drugiej połowie XIX i na początku XX w.; – opisuje okoliczności powstania trójprzymierza i trójporozumienia.</p>	<p>- omawia działania dzięki którym Niemcy stały się najsilniejszym państwem w Europie.</p>	
<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>Wielka Wojna</i>, <i>front</i>; - podaje bezpośrednią przyczynę wybuchu I wojny światowej; – wie kiedy wybuchła I wojny światowej i podpisano kapitulację przez Niemcy; – wymienia przyczynę bezpośrednią wybuchu Wielkiej Wojny; – wymienia cechy charakterystyczne prowadzenia i przebiegu</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>ultimatum</i>, <i>wojna błyskawiczna</i>, <i>wojna pozycyjna</i>, <i>wojna manewrowa</i>, <i>nieograniczona wojna podwodna</i>; - wymienia ważniejsze bitwy z okresu I wojny światowej; – zna daty: wypowiedzenia wojny Niemcom przez Stany Zjednoczone, podpisania traktatu brzeskiego; – wskazuje na mapie państwa europejskie walczące w Wielkiej Wojnie po stronie</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminu <i>U- boot</i>, <i>ofensywa</i>; – wyjaśnia proces kształtowania się bloku państw centralnych i państw ententy; – wyjaśnia okoliczności kapitulacji państw centralnych.</p>	<p>– zna daty: przyłączenia się Włoch do ententy, ogłoszenia nieograniczonej wojny podwodnej; – wyjaśnia, jaki wpływ na losy wojny miała sytuacja wewnętrzna w Niemczech i Austro- Węgrzech; – opisuje przebieg walk na froncie zachodnim i wschodnim.</p>	<p>– ocenia skutki ogłoszenia przez Niemcy nieograniczonej wojny podwodnej; – ocenia skutki zastosowania nowych rodzajów broni; – porównuje taktykę prowadzenia działań na froncie wschodnim i zachodnim.</p>

działań wojennych w czasie I wojny światowej.	ententy i państw centralnych; – wymienia przyczyny pośrednie wybuchu Wielkiej Wojny; – wyjaśnia, jaki wpływ na przebieg wojny miało wprowadzenie nowych rodzajów broni; – wskazuje przyczyny klęski państw centralnych.			
– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>bolszewicy, Armia Czerwona, lagry</i> ; – zna daty: wybuchu rewolucji lutowej, wybuchu rewolucji październikowej; – rozwinie skrót ZSRS.	– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>rewolucja lutowa, rewolucja październikowa</i> ; – zna daty: wojny domowej w Rosji, powstania ZSRS; – wie kim był Mikołaja II; – wskazuje na mapie miejsce wybuchu rewolucji lutowej oraz rewolucji październikowej; – wymienia przyczyny i skutki rewolucji lutowej i październikowej; – wymienia, kto sprawował władzę w Rosji po rewolucji październikowej.	– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>Rada Komisarzy Ludowych, dwuwładza, Rząd Tymczasowy, Czeka, tezy kwietniowe</i> ; – omawia sytuację wewnętrzną w Rosji w czasie I wojny światowej; – określa przyczyny, omawia przebieg i skutki wojny domowej w Rosji.	– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>eserowcy, mienszewicy</i> ; – wymienia założenia programowe rosyjskich stronnictw politycznych; – omawia przebieg rewolucji lutowej; – charakteryzuje okres dwuwładzy w Rosji.	– ocenia skutki przewrotu bolszewickiego dla Rosji i Europy.
– wyjaśnia znaczenie terminu <i>Legiony Polskie</i> ; – zna datę sformowania Legionów Polskich; – wyjaśnia kim był Józef	– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>kryzys przysięgowy, Błękitna Armia</i> ; – zna datę kryzysu przysięgowego;	– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>Akt 5 listopada (manifest dwóch cesarzy), Rada Regencyjna</i> ; – zna daty: wydania	– wyjaśnia znaczenie terminu: <i>Kompania Kadrowa, Legion Puławski, I II Brygada Legionów Polskich</i> ;	– porównuje taktykę prowadzenia działań na froncie wschodnim i zachodnim; – ocenia wkład

<p>Piłsudski</p> <ul style="list-style-type: none"> – wymienia postanowienia konferencji wersalskiej w sprawie polskiej. 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia udział polskich formacji zbrojnych u boku państw centralnych i u boku ententy. 	<p>manifestu dwóch cesarzy, programu pokojowego prezydenta Wilsona;</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia okoliczności, w jakich powstały Legiony Polskie i wskazuje cele ich działalności. 	<ul style="list-style-type: none"> – zna daty: odezwy cara Mikołaja II, powstania Rady Regencyjnej, wkroczenia Kompanii Kadrowej do Królestwa Polskiego, powstania Legionu Puławskiego; – wyjaśnia okoliczności utworzenia wojska polskiego we Francji. 	<p>Legionów Polskich w odzyskanie niepodległości przez Polaków.</p>
<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>Liga Narodów, wielki kryzys gospodarczy</i>; – zna datę podpisania traktatu wersalskiego; – wymienia państwa europejskie decydujące o ładzie wersalskim. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>Wielka Czwórka, demilitaryzacja, ład wersalski, czarny czwartek, New Deal</i>; – zna daty: obrad konferencji paryskiej, powstania Ligi Narodów, układu w Locarno, czarnego czwartku, wprowadzenia <i>New Deal</i>; – wskazuje na mapie państwa powstałe po I wojnie światowej; – wyjaśnia cel powstania Ligi Narodów; – wymienia postanowienia traktatu wersalskiego. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>plebiscyt, wolne miasto, mały traktat wersalski</i>; – charakteryzuje postanowienia małego traktatu wersalskiego; – charakteryzuje działalność Ligi Narodów; – charakteryzuje przejawy wielkiego kryzysu gospodarczego i sposoby radzenia sobie z nim; – charakteryzuje postanowienia konferencji w Locarno. 	<ul style="list-style-type: none"> – zna daty: wstąpienia Niemiec do Ligi Narodów, wstąpienia ZSRS do Ligi Narodów; – omawia postanowienia pokojów podpisanych z dawnymi sojusznikami Niemiec. 	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia skuteczność funkcjonowania ładu wersalskiego; – ocenia wpływ wielkiego kryzysu gospodarczego na sytuację polityczną w Europie; – wyjaśnia, jaką rolę w podważeniu ładu wersalskiego odegrał układ w Locarno.
<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>faszyzm, narodowy socjalizm (nazizm), obóz koncentracyjny, führer</i>; – zna daty: marszu na Rzym, 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>marsz na Rzym, antysemityzm, ustawy norymberskie, totalitaryzm, Gestapo</i>; 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>noc długich noży, ustawy norymberskie, noc kryształowa, totalitaryzm</i>; – zna daty: przejęcia przez 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>korporacja, pucz, indoktrynacja</i>; – zna daty: puczu monachijskiego, podpalenia 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, dlaczego w Europie zyskały popularność rządy totalitarne; – ocenia zbrodniczą

<p>przejęcia przez Adolfa Hitlera funkcji kanclerza;</p> <ul style="list-style-type: none"> – wie kim był Adolf Hitler; – wymienia cechy charakterystyczne nazizmu. 	<ul style="list-style-type: none"> – zna datę przyjęcia ustaw norymberskich, nocy kryształowej; – opisuje okoliczności przejęcia władzy przez Adolfa Hitlera; – charakteryzuje politykę nazistów wobec Żydów. 	<p>Benita Mussoliniego funkcji premiera, funkcjonowania Republiki Weimarskiej, przejęcia pełnej władzy w Niemczech przez Adolfa Hitlera;</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, w jaki sposób naziści kontrolowali życie obywateli. 	<p>Reichstagu ;</p> <ul style="list-style-type: none"> – omawia sytuację Niemiec po zakończeniu I wojny światowej; – omawia przyczyny popularności nazistów w Niemczech. 	<p>politykę nazistów do wybuchu II wojny światowej</p> <ul style="list-style-type: none"> – ocenia wpływ polityki prowadzonej przez Adolfa Hitlera na życie obywateli.
<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>stalinizm, kult jednostki, łagier</i>; – zna daty: utworzenia ZSRS , paktu Ribbentrop- Mołotow ; - rozwinie skrót NEP; – wie kim był Józef Stalin; – wymienia cechy charakterystyczne państwa stalinowskiego. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>Nowa Ekonomiczna Polityka, wielka czystka, NKWD, Gułag</i>; – zna datę układu w Rapallo; – wyjaśnia, w jaki sposób w ZSRS realizowano kult jednostki; - rozwinie skrót NKWD; – wymienia metody stosowane przez Józefa Stalina w celu umocnienia swoich wpływów. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>kołchoz, kolektywizacja rolnictwa, gospodarka planowa, czystka</i>; – wyjaśnia co to był NEP; - rozwinie skrót: WKP(b); – omawia relacje między ZSRS a Niemcami przed wybuchem II wojny światowej. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>komunizm wojenny</i>; – wskazuje na mapie największe skupiska łagrów; – wyjaśnia, dlaczego system komunistyczny w ZSRS jest oceniany jako zbrodniczy; – charakteryzuje reformy gospodarcze Józefa Stalina. 	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia politykę Stalina wobec przeciwników; – ocenia skutki reform gospodarczych wprowadzonych w ZSRS przez Stalina.
<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>mass media, emancypacja, prawa wyborcze</i>; – wymienia rodzaje mass mediów; – wymienia nowe nurty w architekturze i sztuce; – przedstawia społeczne skutki I wojny światowej. 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia rozwój środków komunikacji i mass mediów w okresie międzywojennym; – charakteryzuje zmiany społeczne w dwudziestoleciu międzywojennym. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>modernizm, dadaizm, surrealizm, futuryzm</i>; – wyjaśnia, jakie cele przyświecały nowym trendom w architekturze i sztuce. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>funkcjonalizm, socrealizm, indoktrynacja</i>; – zna datę przyznania prawa wyborczego kobietom w Polsce; – wyjaśnia i ocenia wpływ mass mediów na społeczeństwo w dwudziestoleciu międzywojennym. 	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia zmiany, jakie zaszły w społeczeństwie po zakończeniu I wojny światowej.

<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu: aneksja, Anschluss, pakt Berlin- Rzym-Tokio (państwa osi); – wie kim byli: Benito Mussolini, Adolf Hitler; – wskazuje na mapie państwa europejskie, które padły ofiarą agresji Niemiec i Włoch; – podaje przykłady łamania postanowień traktatu wersalskiego przez Hitlera. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu appeasement; – zna datę konferencji w Monachium; – wymienia postanowienia konferencji w Monachium. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu remilitaryzacja; – przedstawia przyczyny Anschlussu Austrii; – omawia proces militaryzacji Niemiec; – omawia okoliczności zwołania konferencji monachijskiej. 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia skutki decyzji podjętych na konferencji monachijskiej. 	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia postawę polityków państw zachodnich na konferencji w Monachium; – ocenia skutki polityki appeasementu dla Europy.
<ul style="list-style-type: none"> – zna daty: przekazania władzy wojskowej Józefowi Piłsudskiemu przez Radę Regencyjną – wie kim był Józef Piłsudski; – wie, dlaczego 11 listopada stał się symboliczną datą odzyskania przez Polskę niepodległości. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu <i>Tymczasowy Naczelnik Państwa</i>; – omawia okoliczności przejęcia władzy przez Józefa Piłsudskiego. – wymienia pierwsze ośrodki władzy na ziemiach polskich. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu <i>nacjonalizacja</i>; – wyjaśnia, w jaki sposób sytuacja międzynarodowa, która zaistniała pod koniec 1918 r., wpłynęła na odzyskanie niepodległości przez Polskę. - zna postacie Romana Dmowskiego, Jana Ignacego Paderewskiego, Ignacego Daszyńskiego, Wincentego Witosa, Józefa Hallera i omawia ich wpływ na kształtowanie się polskich ośrodków władzy. 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia założenia programowe tymczasowych ośrodków władzy; – omawia założenia programowe rządu Jędrzeja Moraczewskiego. 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje sytuację polityczną na ziemiach polskich w pierwszym roku niepodległości; – ocenia polityczne starania Polaków w przededniu odzyskania niepodległości; – ocenia rolę, jaką odegrał Józef Piłsudski w momencie odzyskania niepodległości.
<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu <i>plebiscyt</i>; – zna datę Bitwy 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu <i>Orleńskie powstanie</i>; – zna datę wybuchu powstania 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>linia Curzona</i>, „<i>czarna linia nad Wisłą</i>”, <i>koncepcja</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – zna daty: zaślubin Polski z morzem, podziału Śląska Cieszyńskiego; 	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia postawę Polaków wobec ekspansji ukraińskiej

<p>Warszawskiej</p> <ul style="list-style-type: none"> – wymienia wydarzenia, które miały wpływ na kształt granic państwa polskiego. 	<p>wielkopolskiego, plebiscytu na Górnym Śląsku powstań śląskich;</p> <ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie obszar Wolnego Miasta Gdańska, obszar powstania wielkopolskiego; – omawia koncepcje polskiej granicy wschodniej; – omawia, w jaki sposób Polska przyłączyła ziemię wileńską; – omawia przebieg i skutki powstania wielkopolskiego; – wyjaśnia okoliczności plebiscytów Warmii, Mazurach i Powiśla oraz na Górnym Śląsku; – wymienia postanowienia pokoju ryskiego. 	<p><i>inkorporacyjna, koncepcja federacyjna, „bunt” Żeligowskiego;</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – wie kiedy została włączona Litwa Środkowa do Polski i kiedy przeprowadzono plebiscyty na Warmii, Mazurach i Powiślu – wskazuje na mapie granicę wschodnią ustaloną w pokoju ryskim; – charakteryzuje przebieg wojny polsko- bolszewickiej; – wskazuje na mapie obszary plebiscytowe, zasięg powstań śląskich, – wymienia przyczyny i skutki powstań śląskich. 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje kształtowanie się granic odrodzonej Polski; z wykorzystaniem mapy; – omawia przyczyny i przebieg konfliktu polsko-ukraińskiego; – omawia okoliczności podjęcia przez wojska polskie wyprawy kijowskiej i jej skutki; – opisuje konflikt polsko-czechosłowacki i jego skutki; – porównuje koncepcję inkorporacyjną i federacyjną. 	<p>w Galicji Wschodniej;</p> <ul style="list-style-type: none"> – ocenia przyczyny klęski Polski w plebiscycie na Warmii, Mazurach i Powiślu; – ocenia postawę Polaków wobec walki o polskość Śląska; – omawia okoliczności zaślubin Polski z morzem.
<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu <i>Naczelnik Państwa</i>; – zna daty: uchwalenia konstytucji marcowej, wyboru pierwszego prezydenta; – wymienia partie polityczne II Rzeczypospolitej; – wymienia państwa z którymi II Rzeczypospolita zawarła sojusze. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>mała konstytucja, konstytucja marcowa, hiperinflacja</i>; – zna daty uchwalenia małej konstytucji – wymienia postanowienia konstytucji marcowej 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>wojna celna, system parlamentarny, Kresy Wschodnie</i>; – wymienia postanowienia małej konstytucji; – omawia okoliczności i skutki zamachu na pierwszego prezydenta; – charakteryzuje rządy parlamentarne w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>sejm ustawodawczy, Zgromadzenie Narodowe, kontrasygnata, dywersja</i>; – wyjaśnia kim był: Ignacy Daszyński; – charakteryzuje scenę polityczną II Rzeczypospolitej; 	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia rządy parlamentarne w Polsce.

<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: zamach majowy, sanacja; – zna daty: początku zamachu majowego, uchwalenia konstytucji kwietniowej. 	<ul style="list-style-type: none"> – zna daty: traktatu polsko-radzieckiego o nieagresji (1932), polsko-niemieckiej deklaracji o niestosowaniu przemocy (1934); – wyjaśnia znaczenie terminów: nowela sierpniowa, autorytaryzm, konstytucja kwietniowa, polityka równowagi; – wymienia przyczyny zamachu majowego; – charakteryzuje przebieg zamachu majowego; – wymienia postanowienia konstytucji kwietniowej. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: Bezpartyjny Blok Współpracy z Rządem, Centrolew, wybory brzeskie; – zna datę dymisji rządu i prezydenta Stanisława Wojciechowskiego, wyborów brzeskich; – opisuje skutki polityczne i ustrojowe zamachu majowego; - zna postacie Ignacego Mościckiego Stanisława Wojciechowskiego. 	<ul style="list-style-type: none"> – porównuje pozycję prezydenta w konstytucjach marcowej i kwietniowej; – charakteryzuje rządy sanacyjne; – omawia politykę sanacji wobec opozycji; – omawia rządy sanacyjne po śmierci Józefa Piłsudskiego. 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje polski autorytaryzm na tle przemian politycznych w Europie; – ocenia zamach majowy i jego wpływ na losy II Rzeczypospolitej i jej obywateli.
<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>Polska A i Polska B, Centralny Okręg Przemysłowy</i> - rozwinię skrótu COP - wymienia narodowości w II Rzeczypospolitej 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>reforma rolna, reforma walutowa, hiperinflacja, magistrala węglowa</i>; – na podstawie mapy wymienia okręgi przemysłowe II Rzeczypospolitej; – omawia strukturę narodowościową i wyznaniową II Rzeczypospolitej; – wymienia reformy rządu Władysława Grabskiego; – przedstawia przyczyny budowy portu w Gdyni; – wymienia różnice między 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>asymilacja narodowa, getto ławkowe, hiperinflacja</i>; – zna daty: reformy walutowej Władysława Grabskiego, rozpoczęcia budowy Gdyni, rozpoczęcia budowy COP-u – wskazuje na mapie przebieg magistrali węglowej; – omawia problemy gospodarcze, z jakimi borykała się Polska po odzyskaniu niepodległości; 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje sposoby przewycięzania trudności gospodarczych przez władze II Rzeczypospolitej; – charakteryzuje politykę władz II Rzeczypospolitej wobec Ukraińców. 	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia wpływ reform Władysława Grabskiego na sytuację gospodarczą II Rzeczypospolitej; – ocenia znaczenie portu gdyńskiego dla gospodarki II Rzeczypospolitej; – ocenia gospodarczą działalność Eugeniusza Kwiatkowskiego; – ocenia politykę władz II Rzeczypospolitej wobec mniejszości narodowych.

	Polską A i Polską B;			
<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu <i>analfabetyzm</i>; – wymienia przedstawicieli polskiej literatury w dwudziestoleciu międzywojennym i ich dzieła; – wymienia nurty, które powstały w malarstwie i architekturze. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>ekspresjonizm</i>, <i>impresjonizm</i>; – wymienia wybitnych twórców literatury; – omawia rozwój edukacji w II Rzeczypospolitej; – wymienia osiągnięcia polskich naukowców w dziedzinie nauk matematycznych. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>formizm</i>, <i>modernizm</i>, <i>funkcjonalizm</i>; – wymienia przykłady wyższych uczelni funkcjonujących w II RP; – wymienia przedstawicieli nauk matematycznych, twórców filmu i sztuki w Polsce międzywojennej. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>skamandryci</i>, <i>awangarda</i>; – wymienia architektów tworzących w okresie II Rzeczypospolitej i ich osiągnięcia; – charakteryzuje kierunki w sztuce i architekturze i literaturze II Rzeczypospolitej. 	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia dorobek kultury i nauki polskiej w okresie międzywojennym.
<ul style="list-style-type: none"> – zna datę paktu Ribbentrop-Mołotow – wymienia sojusze, jakie zawarła Polska w dwudziestoleciu międzywojennym; – wymienia żądania, jakie III Rzesza wysunęła wobec Polski przed wybuchem II wojny światowej; – wymienia postanowienia paktu Ribbentrop- Mołotow. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu: <i>Zaolzie</i>, <i>eksterytorialność</i>; – zna datę zajęcia Zaolzia przez Polskę – wskazuje na mapie: Zaolzie, obszary, które na mocy paktu Ribbentrop–Mołotow miały przypaść III Rzeszy i ZSRS; – omawia postawę władz II Rzeczypospolitej wobec żądań niemieckich; – wyjaśnia, jakie znaczenie dla Polski miało zawarcie paktu Ribbentrop– Mołotow. 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje stosunki polsko-radzieckie i polsko-niemieckie w dwudziestoleciu międzywojennym; – wie kim był Józef Beck – wyjaśnia, w jakich okolicznościach nastąpiło włączenie Zaolzia do II Rzeczypospolitej; – wyjaśnia, jakie cele przyświecały polityce zagranicznej Wielkiej Brytanii i Francji wobec Polski 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia przyczyny konfliktu polsko-czechosłowackiego o Zaolzie; – charakteryzuje relacje polsko-brytyjskie i polsko-francuskie w przededniu II wojny światowej; – wyjaśnia, jaki wpływ miały brytyjskie i francuskie gwarancje dla Polski na politykę Adolfa Hitlera; – wyjaśnia, jakie znaczenie dla Polski miało zawarcie paktu Ribbentrop-Mołotow. 	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia pozycję II Rzeczypospolitej na arenie międzynarodowej; – ocenia postawę rządu polskiego wobec problemu Zaolzia.

